



СИЛАБУС
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ДИРИГУВАННЯ

Фахова профілізація «Народні інструменти»

Спеціальність		025 Музичне мистецтво
Галузь знань		02 Культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		1-2
Семестр		1-4
Обсяг дисципліни (години / ECTS)		240 годин / 8 кредитів ECTS
Статус дисципліни (обов'язковий / вибірковий)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Міхеєв Борис Олександрович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Професор, заслужений діяч мистецтв України
	Посада	Професор
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Miheiev.pdf
	e-mail	borys.mikheiev@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Литвищенко Олександр Володимирович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доктор філософії
	Посада	Старший викладач
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Litvischenko.pdf
	e-mail	oleksandr.lytvyschenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Шнирєва Анастасія Євгенівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	
	Посада	Викладач
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/performing-musicology/choral-conducting/Shnyrova.pdf

	e-mail	anastasiia.shnyrova@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Єгоров Єгор Олегович
	Науковий ступінь, вчене /	
	почесне звання	
	Посада	Викладач
	Профіль викладача	
	e-mail	yehor.yehorov@num.kh.ua
Анотація		Силабус навчальної дисципліни «Основи диригування» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Оркестрова майстерність». Силабус укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів вищої освіти, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи диригування», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання результатів навчання.
Мета дисципліни		Метою вивчення навчальної дисципліни є формування комплексу професійних компетентностей на ґрунті широкого кола теоретичних знань і практичних умінь, що здобувач освіти отримав під час освітнього процесу, оволодіння базовими прийомами диригентської техніки та основами методики аналітичної роботи з партитурою. У разі вдалого проходження конкурсного відбору, здобувач вищої освіти отримує право вивчати дисципліну «Диригування» із наданням відповідної кваліфікації – «Диригент оркестру народних інструментів». У результаті опанування дисципліни здобувачі вищої освіти повинні знати: - основні положення диригентської постановки; - структуру диригентського жесту; - способи тактування схем від 1-но – до 12-ти дольних; - функції рук; - види диригентських позицій та особливості застосування диригентського плану; - базові прийоми передачі в диригентському жесті динамічних нюансів та їх раптових змін; - прийоми встановлення та зміни темпу; - види ауфтактів та фермат; - основні положення щодо вибору схем тактування та їх зміни; - поетапний план роботи диригента над музичним твором; - склад оркестру народних інструментів (стрій, діапазон, перелік транспонуючих інструментів), розташування інструментів та оркестрових груп у партитурі; - склад симфонічного оркестру (стрій, діапазон, перелік транспонуючих інструментів),

	розташування інструментів та оркестрових груп в партитурі; - базові положення роботи з солістом; - основні етапи історії становлення диригентської професії; - особливості застосування диригентської палички. уміти: - правильно визначати схеми тактування в запропонованих музичних творах; - тактувати схеми від 1-но – до 12-ти дольних у різних темпах та видах артикуляції; - виконувати будь-які види афтактів; - відтворювати в диригентському жесті зміни темпу, динамічних нюансів; - ставити та знімати всі види фермат; - раціонально користуватися диригентськими позиціями; - відкладати паузи; - за допомогою диригентської аплікатури передати межі структурних складових музичної форми твору; - зрозуміло та доречно здійснювати покази вступів окремим інструментам та оркестровим групам уявного оркестру, зважаючи на теситуру звучання та тембральні особливості; - швидко орієнтуватися в партитурах для оркестру народних інструментів та симфонічного оркестру;
Програмні результати навчання	РН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності. ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. ПРН11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській/менеджерській/лекторській/звукорежисерській практичній діяльності.
Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 12. Здатність працювати автономно.
Фахові (спеціальні) компетентності	СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність. СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти. СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

	СК15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську / лекторську / аранжувальну / звукорежисерську діяльність у сфері музичного мистецтва. СК 17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
Зміст навчальної дисципліни	<u>Перелік тем</u> <u>Заліковий модуль 1.</u> (I курс, 1 семестр) - Програма довільного жанрово-стильового наповнення складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня із обов'язковим виконанням твору крупної форми. Представлення анотацій виконуваних творів. <u>Заліковий модуль 2.</u> (I курс, 2 семестр) - Диригування твору крупної форми віденських класиків та п'єси, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня. Представлення анотацій виконуваних творів. <u>Заліковий модуль 3.</u> (II курс, 3 семестр) - Диригування частини симфонії композиторів Віденського класицизму та твору українського композитора., рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня. Представлення анотацій виконуваних творів. <u>Заліковий модуль 4.</u> (II курс, 4 семестр) - Диригування увертюри до опери чи частини симфонії композиторів Віденського класицизму та оркестрового твору, рівень складності якої відповідає вимогам бакалаврського освітнього рівня. Представлення анотацій виконуваних творів.
Види занять	Індивідуальні заняття з концертмейстерами та самостійна робота. Відвідання концертів, майстер класів, перегляд відеоматеріалів з мережі інтернет, знайомство з виконавськими конкурсами диригентів світу. Аналіз виконавських інтерпретацій видатних диригентів
Методи навчання	Практичний метод (індивідуальні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); самостійна робота (розв'язання завдань, виконання вправ, відвідання концертів та вистав, вивчення відеозаписів відомих оперно-симфонічних диригентів та диригентів оркестрів народних інструментів). У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують індивідуальні заняття з педагогом та концертмейстером. У процесі самостійної роботи здобувачі використовують запропоновані методи роботи.

Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Підсумковий семестровий контроль (тах 100 балів): Презентація диригентської виконавської роботи, де здобувачі демонструють досягнення диригентської майстерності в виконавській презентації музичного твору, а також вирішення художньо-музичних завдань.
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як Viber, листування через e-mail, Zoom, посилання на google- диск тощо. Від здобувачів освіти очікується виконання усіх видів завдань. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	1. Гайдено А.П. Інструментознавство та основи теорії інструментування. – Харків: Майдан, 2010. – 145 с. 2. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (українська академічна школа): підручник [для вищих та сер. муз. навч. закл. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. 592 с. 3. Макаренко Г. Творчість диригента: естетична цінність гармонії / Герман Макаренко // Київське музикознавство : зб. ст. / Нац. муз. акад. України імені П. І. Чайковського [та ін.]. Київ: 2007. Вип. 23. Культурологія та мистецтвознавство. С. 160–170. 4. Мурза С. Диригентський жест як інструментально-виконавський феномен : компаративно-технологічний підхід : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства : 17.00.03 – Муз. мистецтво; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2021. 19 с. 5. Мурза С. Диригентський жест як об'єкт семіотичного аналізу // Наук. вісн. / Одеська держ. муз. акад. імені А. В. Нежданової. Одеса, 2019. Вип. 29, кн. 1 : Музичне мистецтво і культура. С. 42–51. 6. Пляченко Т. М. Методика роботи з музично-інструментальними колективами : навч.- метод. посіб. для студ. мист. ф-ту пед. ун-ту. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2009. 232 с. 7. Рожок В. І. Історія українського диригентського виконавства: творчість Стефана Турчака : до 100-річчя Нац. муз. акад. ім. П. І. Чайковського : навч. посіб. Київ: НМАУ, 2013. 302 с.

	8. Хащеватська С. С. Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації / С. С. Хащеватська – Вінниця, Нова Книга, 2008. – 256 с. 9. Черкаський Л. М. Українські народні музичні інструменти /Л. М. Черкаський. – К.: Техніка, 2003. – 264 с.
--	---

Силабус розроблено відповідно до робочої програми дисципліни «Основи диригування», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського 26 серпня 2024 року, протокол №1.